

Koe: kieli

Luento 3

Beatrice Warde: Chrystal Goblet

Beatrice Warde: Chrystal Goblet

- Teksti oman aikansa tuote
- Teksti välittää tiedon (yksisuuntainen näkemys tiedon välittämisestä)
- Kyse ennen kaikkea kaunokirjallisuudesta
- Elettiin modernia aikaa: abstraktin totuuden etsiminen ylevöittää ihmiskunnan, maailman ymmärtäminen järkeilemällä
- <https://articles.c-a-s-t.com/lussu-file-2-wines-and-goblets-2ac327e8f>
416

Klassinen, moderni, postmoderni typografia

- Robin Kinross: joidenkin mukaan moderni alkoi kirjapainon keksimisestä 1430-luvulla. Moderni alkoi kuitenkin vasta 250 vuotta myöhemmin kun kirjapainon idea otettiin käytäntöön: paino/latominen ja suunnittelu tehtiin erillään, roolien ja prosessin erikoistuminen ja tehokkuus (Kinross, R. (2004). Modern Typography. An Essay in Critical History).
- **Moderni:** noin 1890-1939/1045, elistisin kritiikki, yksinkertaisuus ja eleganssi, rationaalisuus ja loogisuus, aiheen ymmärtäminen syvällisesti, hierarkkisuus ja organisointi, länsikeskeisyys, moraalit on määriteltävissä
- **Postmoderni:** etenkin 1968, korkea- ja matalakulttuuri, monikulttuurisuus, totuus suhteellista, pinnallisuus, moraalit on suhteellista
- <https://brsnc.in/uploads/1585406786.pdf>

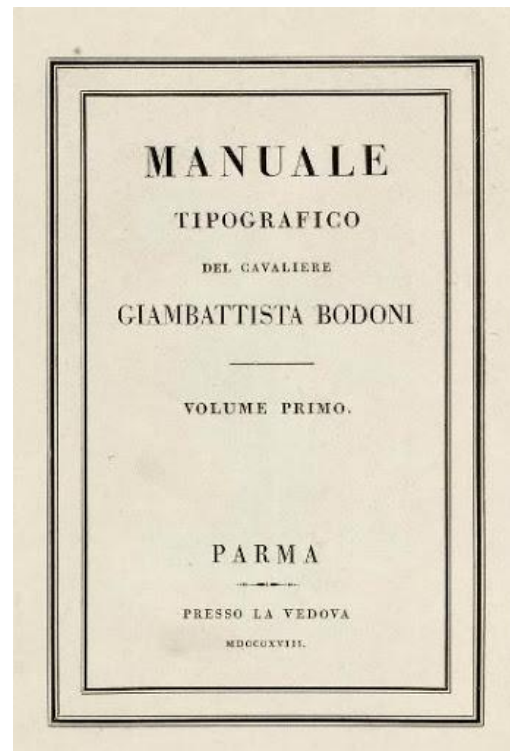
Bodonin tyyli yksinkertaistui

Giambattista Bodoni (Saggio tipografico (Typographic Essay), 1771.

Fournier le Jeunen suuri vaikutus Bodonin varhaiseen tuotantoon näkyy runsaana koristeluna.

Giambattista Bodoni (1740-1813), loi uusklassismin asiallisen yksinkertaisen typografisen muotoilun, jossa sommittelu perustui symmetriaan ja somisteet rajoittuivat melkein pelkästään viivakkeiden käyttöön.

Giambattista Bodoni (Manuale tipografico), 1818. Yksinkertaisessa sommitelussa sana- ja riviväliset asetukset nousevat tärkeään rooliin.

Käännös, kääntäminen

- Caroline Bergvall: Via (48 Dante Variations)
- Eri käännösversioita koottuna yhteen:

<https://fliphtml5.com/vyzo/ktei/basic>

- Projektin taustoista:

<http://carolinebergvall.com/wp-content/uploads/2018/08/VIA.pdf>

Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura
che la diritta via era smarrita

The Divine Comedy - Pt. 1 Inferno - Canto I - (1-3)

1. Along the journey of our life half way
I found myself again in a dark wood
wherein the straight road no longer lay
(Dale, 1996)
2. At the midpoint in the journey of our life
I found myself astray in a dark wood
For the straight path had vanished.
(Creagh and Hollander, 1989)
3. HALF over the wayfaring of our life,
Since missed the right way, through a night-dark wood
Struggling, I found myself.
(Musgrave, 1893)
4. Half way along the road we have to go,
I found myself obscured in a great forest,
Bewildered, and I knew I had lost the way.
(Sisson, 1980)
5. Halfway along the journey of our life
I woke in wonder in a sunless wood
For I had wandered from the narrow way
(Zappulla, 1998)
6. HALFWAY on our life's journey, in a wood,
From the right path I found myself astray.
(Heaney, 1993)
7. Halfway through our trek in life
I found myself in this dark wood,
miles away from the right road.
(Ellis, 1994)
8. Half-way upon the journey of our life,
I found myself within a gloomy wood,
By reason that the path direct was lost.
(Pollock, 1854)

9. HALF-WAY upon the journey of our life
I roused to find myself within a forest
In darkness, for the straight way had been lost.
(Johnson, 1915)
10. In middle of the journey of our days
I found that I was in a darksome wood
the right road lost and vanished in the maze
(Sibbald, 1884)
11. In midway of the journey of our life
I found myself within a darkling wood,
Because the rightful pathway had been lost.
(Rossetti, 1865)
12. In our life's journey at its midway stage
I found myself within a wood obscure
Where the right path which guided me was lost
(Johnston, 1867)
13. In the middle of the journey
of our life
I came to myself
In a dark forest
The straightforward way
Misplaced.
(Schwerner, 2000)
14. In the middle of the journey of our life I came to
myself in a dark wood, for the straight road was lost
(Durling, 1996)
15. In the middle of the journey of our life I came to myself
within a dark wood where the straight road was lost.
(Sinclair, 1939)
16. In the middle of the journey of our life
I found myself astray in a dark wood
where the straight road had been lost sight of.
(Heaney, 1993)
17. IN the middle of the journey of our life, I found myself in a
dark wood; for the straight way was lost.
(John A Carlyle, 1844)
18. In the mid-journey of our mortal life,
I wandered far into a darksome wood,
Where the true road no longer might be seen.
(Chaplin, 1913)
19. In the midtime of life I found myself
Within a dusky wood; my way was lost.
(Shaw, 1914)
20. In the midway of this our mortal life,
I found me in a gloomy wood, astray,
Gone from the path direct:
(Cary, 1805)
21. Just halfway through this journey of our life
I reawoke to find myself inside
a dark wood, way off-course, the right road lost
(Phillips, 1983)
22. Midway along the highroad of our days,
I found myself within a shadowy wood,
Where the straight path was lost in tangled ways.
(Wheeler, 1911)
23. Midway along the journey of our life
I woke to find myself in some dark woods,
for I had wandered off from the straight path.
(Musa, 1971)
24. Midway along the span of our life's road
I woke to a dark wood unfathomable
Where not a vestige of the right way shewed.
(Foster, 1961)
25. Midway in our life's journey I went astray
from the straight road & woke to find myself
alone in a dark wood
(Ciardi, 1996)
26. Midway in the journey of our life I found myself in a
dark wood, for the straight road was lost.
(Singleton, 1970)
27. MIDWAY life's journey I was made aware
That I had strayed into a dark forest,
And the right path appeared not anywhere.
(Binyon, 1933)
28. Midway on our life's journey, I found myself
In dark woods, the right road lost.
(Pinsky, 1994)
29. Midway on the journey of our life I found myself within
a darksome wood, for the right way was lost.
(Sullivan, 1893)

Käännöstehtävä 1 ensi keskiviikoksi 23.9.

- Teema: Typografian kaanon
- Tee tekstistä 1-5 versiota, jossa keskityt johonkin typografian osa-alueeseen ja tutkit millaisia muutoksia eri valinnat aiheuttavat tekstin merkityksiin

Käännöstehtävä 1 - ehdotuksia (1-5 näistä vapaasti)

1. Kirjaintyyppi
2. Gridi
3. Layout
4. Ornamentti

1. Kirjaintyyppi

- Tutki erilaisten fonttien muotokieliä
- Millaisia äänensävyjä, tunnelmia tai kulttuurisia viittauksia saat luotua fonttia vaihtamalla?
- Sama teksti, eri fontti
- Tai sama fontti, eri asetukset (koko, riviväli, harvennus, jne.)

2. Gridi

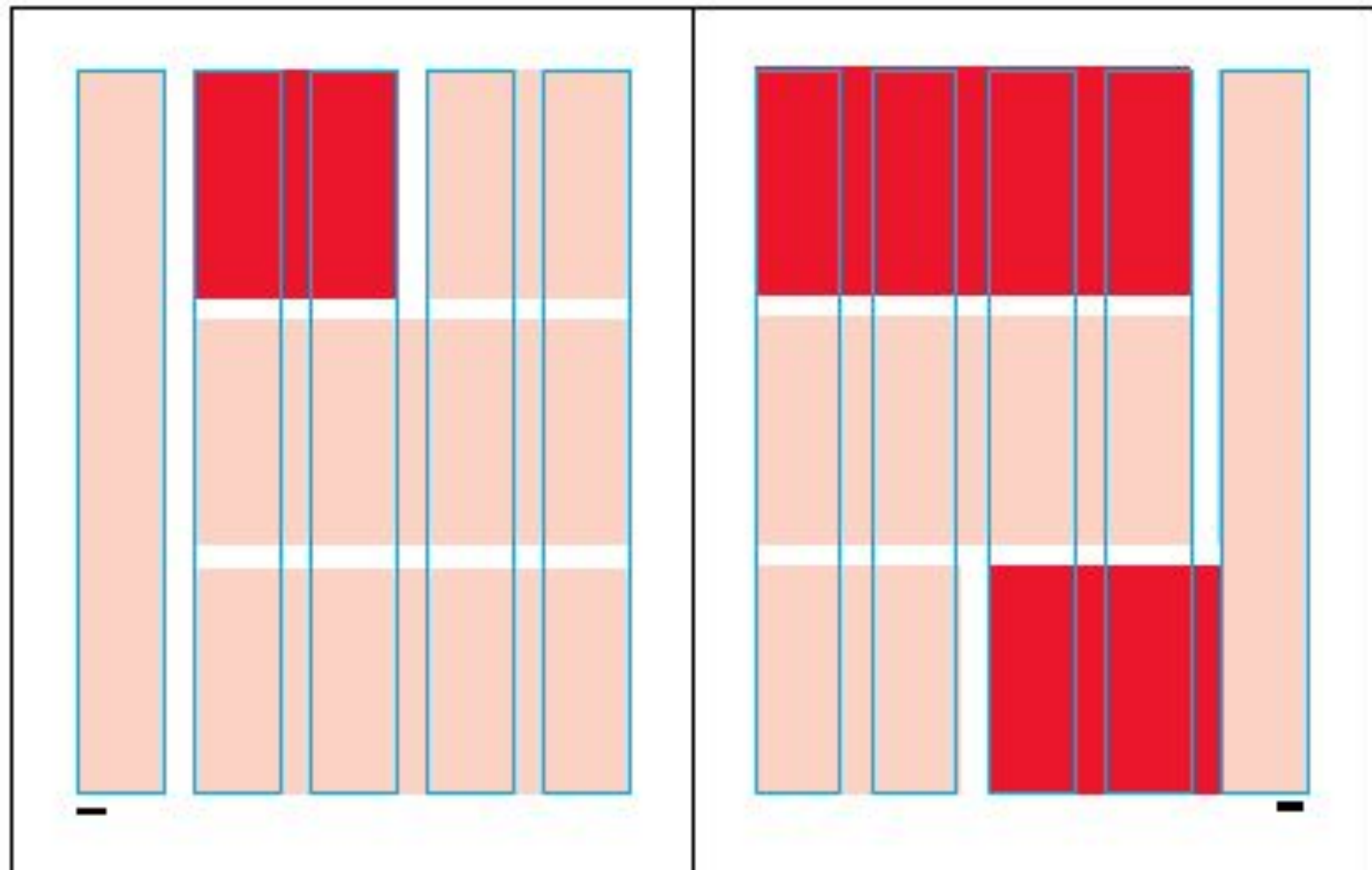
- Minkälaisiin palstoihin tai apulinjastoihin voit asetella tekstin?
- Entä mitä jos teksti olisikin pelkkä gridi?
- Ruudukko, ristikko, verkko, kehikko, apulinjasto
- Gridi on taiton pinnan alla oleva systeemi, suunnittelijan työkalu, joka mahdollistaa monisivuisen julkaisun jatkuvuuden ja yhtenäisyyden
- Gridi vakioi ja organisoii mutta myös joustaa ja varioi
- Anthony Froshaug: Typography is a grid

https://hyphenpress.co.uk/journal/article/typography_is_a_grid#:~:text=167%2C%20January%201967.,%2F%20Documents%20of%20a%20life'.&text='Typography%20is%20a%20grid'%20was,College%20of%20Art%20and%20Design.

- Lisää Froshaugin ajatuksia typografiasta: https://hyphenpress.co.uk/journal/article/on_typography

Taittopohja eli gridi

- Vierekkäisten tekstien tulisi asettua kohdakkain eli **rivirekisteriin**
(engl. Snap to grid)
- Lähes kaikista papereista näkyy läpi, joten rivien on oltava samalla kohdalla
- Kirjojen, esitteiden ja muiden julkaisujen pohjalla on taittopohja eli gridi
- Gridi erottaa toisistaan marginaalit, palstat, otsikot ja kuvat
- Neljään palstaan jaettu gridi on yleinen tietokirjallisuudessa, kaunokirjallisuudessa yksi tai kaksi palstaa riittää
- Aikakauslehdissä on viisi tai seitsemän palstaa joita käytetään vaihdellen

TRAVEL

It's a common sight in the winter months: a group of people, bundled in heavy coats and hats, standing in a line outside a building. They are waiting for a train, and the scene is a familiar one for many of us. But what if you could avoid the crowds and the long lines? What if you could travel in a more comfortable and convenient way? The answer is simple: take the train. The train is a great way to travel, and it's getting better all the time. With new routes and services, the train is becoming a more popular choice for many travelers. So next time you're planning a trip, consider the train. You'll be glad you did.

TRAVEL

TRAVEL

The train is a great way to travel, and it's getting better all the time. With new routes and services, the train is becoming a more popular choice for many travelers. So next time you're planning a trip, consider the train. You'll be glad you did.

TRAVEL

The train is a great way to travel, and it's getting better all the time. With new routes and services, the train is becoming a more popular choice for many travelers. So next time you're planning a trip, consider the train. You'll be glad you did.

TRAVEL

The train is a great way to travel, and it's getting better all the time. With new routes and services, the train is becoming a more popular choice for many travelers. So next time you're planning a trip, consider the train. You'll be glad you did.

TRAVEL

The train is a great way to travel, and it's getting better all the time. With new routes and services, the train is becoming a more popular choice for many travelers. So next time you're planning a trip, consider the train. You'll be glad you did.

3. Layout

- Millaisia sävyjä saat tekstiin muuttamalla sen taittoa, kirjainten, sanojen, lauseiden tai rivien väliin jäävää tilaa?
- Guillaume Apollinaire (1914): Lettre Océan (Ship-to-ship-letter)
- Stéphane Mallarmé (1897): Un coup de dés jamais n'abolira le hasard
- Konkreettinen runous: Eugen Gomringer
https://fi.wikipedia.org/wiki/Konkreettinen_runous

Guillaume Apollinaire (1914): Lettre Océan (Ship-to-ship-letter)

- Näkemisellä ja lukemisella on yhtä suuri painoarvo
- Runo on vapautettu tavanomaisesta vasemmalta oikealle -lukutavasta ja teksti on järjestelty tilallisesti ryppäisiin erilaisia fontteja hyödyntäen
- Apollinainen telegrammikirjeenvaihto veljelleen Meksikon laivalle (TSF = transmission sans fil eli langaton lähetys)

LETTRE-Océan

Je traverse la ville
mez en avant 2
et je la coupe en

J'étais au bord du Rhin quand tu partis pour le Mexique
Ta voix me parvient malgré l'énorme distance
Gens de mauvaise mine sur le quai à la Vera Cruz

Les voyageurs de l'Espagne devant faire
le voyage de Coatzacoalos pour s'embarquer
je t'envoie cette carte aujourd'hui au lieu

Juan Aldama

Correos
Mexico
4 centavos

U. S. Postage
2 cents 2

YIPIRANCA

REPUBLICA MEXICANA
TARJETA POSTAL

11 45

29 - 5

14

Rue des Batignolles

de profiter du courrier de Vera Cruz qui n'est pas sûr
Tout est calme ici et nous sommes dans l'attente
des événements.

Vive la République
Zut pour M. Zun
Arrière-cocher
Vive le Roy
Sur la rive gauche
devant le pont d'Iéna
Evevva il Papa
A gauche mon vieux pas
La tu vous avez une moussache
Jacques c'est tait de li fondées en jour nal

BONJOUR TU NE CONNAITRAS JAMAIS BIEN

LES

Mayas

Te souviens-tu du tremblement de terre entre 1885 et 1890
ou coucha plus d'un mois sous la tente

BONJOUR MON FRÈRE ALBERT à Mexico

Jeunes filles à Chapultepec

LES CHAUSSURES NEUVES DU POÈTE
GRAMOPHONES
AUTOBUS
SIRENES
A la Crème à
cablu gramme compur tait
mots en SURETE

Guillaume Apollinaire

Stéphane Mallarmé (1897): Un coup de dés jamais n'abolira le hasard

- Un coup de dés jamais n'abolira le hasard eli
Nopanheitto ei koskaan tuhoa mahdollisuutta
- Voitko runoudesta luoda kultin, joka tyynnyttäisi modernin ihmisen
spirituaaliset tarpeet
- Lisää runon taustoista:

<http://www.janolehti.fi/no6/jyrki-kiiskinen.htm>

prince amer de l'écueil

*s'en coiffe comme de l'héroïque
irrésistible mais contenu
par sa petite raison virile*

en foudre

soucieux

expialatoire et pubère

muet

rire

que

Si

*(La lucide seigneuriale aigrette de vertige
au front invisible*

scintille

puis ombrage

*une stature mignonne ténébreuse debout
en sa torsion de sirène*

le temps

de souffleter

par d'impatientes squames ultimes bifurquées

un mystère

faux roc évaporé en bruns

qui imposa

une borne à l'infini)

c'était

issu stellaire

le nombre

EXISTÂT-IL

autrement qu'hallucination éparse d'agonie

COMMENÇAT-IL ET CESSÂT-IL

souriant que nié et clos quand apparut

enfin

par quelque profusion répandue en rareté

SE CHIFFRÂT-IL

évidence de la somme pour peu qu'une

ILLUMINÂT-IL

ce serait

pire

non

d'avantage ni moins

mais autant indifféremment

LE HASARD

(Choit

la plume

C'ÉTAIT

issu stellaire

LE NOMBRE

EXISTÂT-IL

autrement qu'hallucination éparsé d'agonie

COMMENÇÂT-IL ET CESSÂT-IL

sourdant que nié et clos quand apparu

enfin

par quelque profusion répandue en rareté

SE CHIFFRÂT-IL

évidence de la somme pour peu qu'une

ILLUMINÂT-IL

CE SERAIT

pire

non

davantage ni moins

indifféremment mais autant

LE HASARD

Choit

la plume

rythmique suspens du sinistre

s'ensevelir

aux écumes originelles

naguères d'où sursauta son délire jusqu'à une cime

flétrie

IT WAS

born of the stars

THE NUMBER

WERE IT TO EXIST

other than as a scattered dying hallucination

WERE IT TO BEGIN AND WERE IT TO CEASE

springing up as denied and closed off when made manifest

at last

through some thinly diffused emanation

WERE IT TO BE NUMBERED

evidence of a totality however meager

WERE IT TO ILLUMINE

IT WOULD BE

worse

no

more nor less

but as much indifferently

CHANCE

Falls

the feather

rhythmic suspension of disaster

to be buried

in the original spray

whence formerly its delirium sprang up to a peak

withered

by the identical neutrality of the abyss

Konkreettinen runous

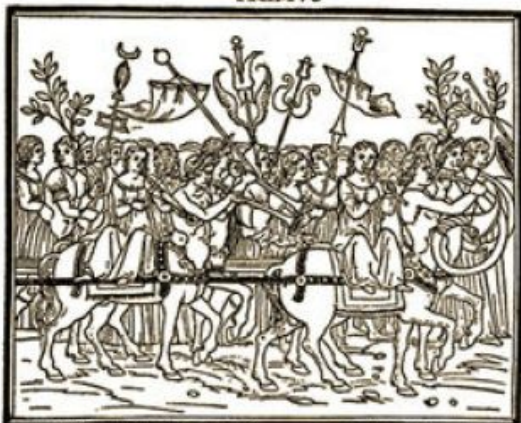
- Eri puolilla maailmaa 1950-luvulla syntyneessä konkreettisesti runoudessa sanojen typografinen asettelu on tärkeässä osassa
- Eugen Gomringer, joka julkaisi ensimmäisen runokokoelmansa *Konsellationen* vuonna 1953. Hän kiinnostui lisääntyneen matkustamisen myötä yleistyneistä kansainvälisistä merkkijärjestelmistä, joita ilmestyi juna-asemille ja lentokentille 1950-luvulla
- Pierre Garnier käyttää konkreettisesti runoudesta termiä spatiaalisuus, sillä sanojen väliin jäävä valkoinen tila on merkityksellinen - kieli ei ole pelkästään viestintäväline, vaan kielellä on myös aineellinen ulottuvuus
- Runokielen uudistamisen edelläkävijöinä voidaan pitää Mallarmén typografisia runoja ja Apollinairin kalligrammeja (kuvan muotoon tehty kirjoitus)
- Futuristien ja dadaistien kokeilut edelsivät konkreettista runoutta. Garnier pitää konkreettisen runouden edeltäjinä lisäksi esimerkiksi Eisensteinin ideogrammeja ja montaaseja ja Piet Mondrianin Boogie Woogie -sarjaa
- Digitalisaatio on avannut uudenlaisia mahdollisuuksia konkreettiselle runoudelle (www.ubu.com)

4. Ornamentiikka

- Millaisia vaikutuksia graafisella koristelulla on tekstiin?
- Etsi vaikutteita esim. keskiajan, renesanssin, barokin, rokokoon, jugendin, Art & crafts -liikkeen ornamentiikasta
- Hyvä ideapankki / taustaa:

<https://www.britannica.com/art/graphic-design/Early-printing-and-graphic-design>

PRIMVS

EL SEQVENTE triũpho nõ meno mirauiglioso di primo. Impo che egli hauea le q̃tro uolubile rote tutte, & gli radii, & il meditallo defu sco achate, di cãdide uẽule uagamẽte uaricato. Ne tale certante gestioe re Pyrrho cũ le noue Muse & Apolline i medio pulsate dalla natura istisso.

Laxide & la forma del dicto q̃le el primo, ma le tabelle crão di cyanco Saphyro orientale, atomato de scintille d'oro, alla magica gratissimo, & longo acceptissimo a cupidine nella sinistra mano.

Nella tabella dextra mirai exscãlpto una insigne Matrõa che diui ouì hauea parturito, in uno cubile regio colloca ta, di uno mirabile pallacio, Cum obstetrice stua pefacte, & multe altre matrone & astante Nymphe Degli quali uscìua de uno una fiammula, & delaltro ouo due spectatissime stelle.

* *

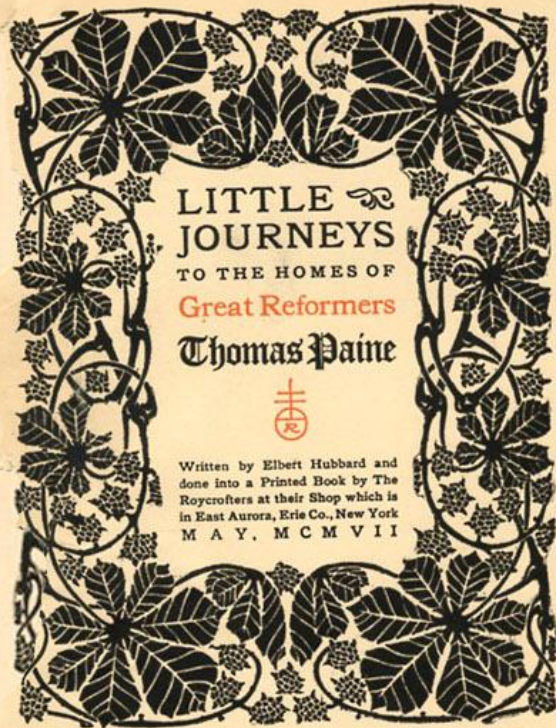
*

CONCIONES
ET
ORATIONES
EX HISTORICIS
LATINIS
EXCERPTÆ.

ARGUMENTA SINGULIS
præfixa sunt, quæ causam cuiusque
& summam ex rei gestæ
occasione explicant.

*Opus recognitum recensitumque in usum Schola-
rum Hollandiæ & Westfrisiæ.*

LITTLE JOURNEYS

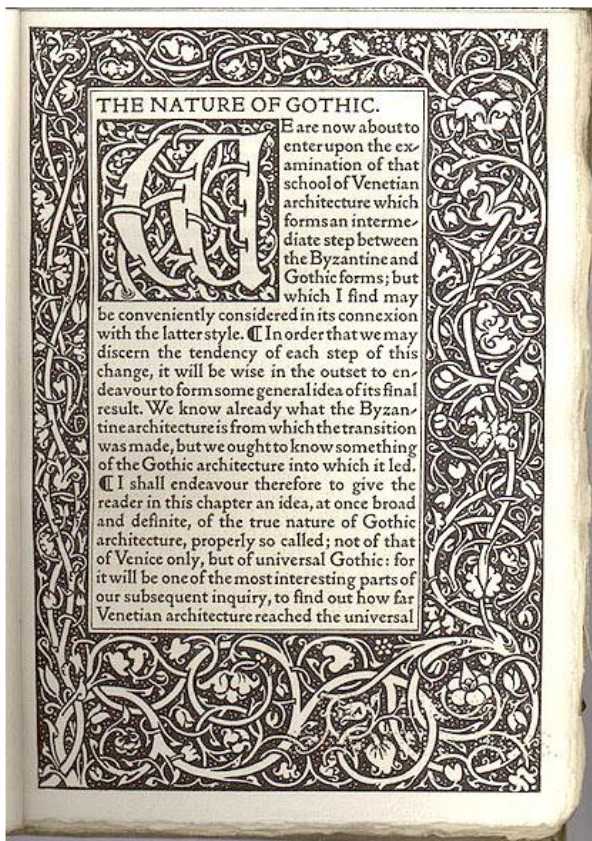
TO THE HOMES OF

Great Reformers

Thomas Paine

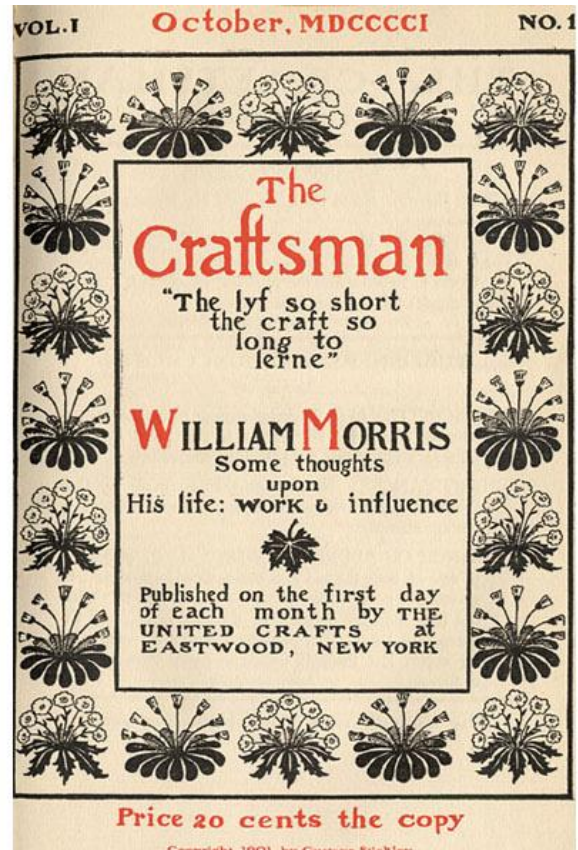

Written by Elbert Hubbard and
done into a Printed Book by The
Roycrofters at their Shop which is
in East Aurora, Erie Co., New York
M A Y , M C M V I I

THE NATURE OF GOTHIC.

Go we now about to enter upon the examination of that school of Venetian architecture which forms an intermediate step between the Byzantine and Gothic forms; but which I find may be conveniently considered in its connexion with the latter style. ¶ In order that we may discern the tendency of each step of this change, it will be wise in the outset to endeavour to form some general idea of its final result. We know already what the Byzantine architecture is from which the transition was made, but we ought to know something of the Gothic architecture into which it led. ¶ I shall endeavour therefore to give the reader in this chapter an idea, at once broad and definite, of the true nature of Gothic architecture, properly so called; not of that of Venice only, but of universal Gothic: for it will be one of the most interesting parts of our subsequent inquiry, to find out how far Venetian architecture reached the universal

VOL. I

October, MDCCCXI

NO. 1

The Craftsman

"The lyf so short
the craft so
long to
lerne"

WILLIAM MORRIS

Some thoughts
upon
His life: work & influence

Published on the first day
of each month by THE
UNITED CRAFTS at
EASTWOOD, NEW YORK

Price 20 cents the copy

Copyright, 1901, by Gustave Stickley